

Basilejský list *Compulit nos caritas* a *Iudex in Egra compactatus*

Papežství, koncily a české země v pozdním středověku

Beheimsteinská úmluva z r. 1430

- Na počátku roku napadají husité území saského kurfiřta a rovněž statky braniborského kurfiřta Fridricha ve Frankách
- S Fridrichem nakonec na **hradě Beheimstein** uzavřena smlouva a podobě budoucího glejtu: slyšení naplánováno do Norimberka na den 23. dubna, slíbena účast světských, duchovních i univerzitních elit
- Čechové měli mít možnost pojednat o artikulech „*podle dokazování z písma zákona Božího a podle doktorů, kteří se **pravdivě a důsledně** v zákoně zakládají*“
- „... když jsme tu **troufalost po jejich přání zmírnili**, odpověděl nakonec, že nám průvodní ochranný list ani prve slíbené slyšení před koncilem opatřit nemůže, protože se tomu vzpírají **biskupové a kněžstvo.**“

Manifest táboorských hejtmanů

- Spolu s odůvodněním pražských artikulů byl r. 1430 zaslán do několika německých měst, doputoval i do dalších evropských zemí (polemická reakce z Cambridge)
- Patrně reakce na **úspěšný nátlak katolických duchovních**, aby se v Norimberku žádné slyšení nekonalo: *„Kdyby totiž opravdově a poprávu milovali křesťanskou víru, vzali by do ruky knihu svatých Písem a vydali by se k nám a bojovali by s námi zbraněmi Božího slova.“*
- Ve stejné době vzniká i pražský manifest *Pro notificatione*, kde se hovoří „jen“ o **svatých písmech a výročí doktorů** jakožto rozhodčí autoritě

Počátky basilejského koncilu

- Listopad 1430 – neznámí evropští *principes* nechali do Říma zaslat manifest: „*Ubi papa vel cardinales desistant promovere, aut velint impedire celebrationem concilii generalis in dicto tempore, fautores haeresis sunt censendi.*“
- Únor 1431 – Martin V. v souladu s dekretem *Frequens* jmenoval **prezidentem koncilu kardinála Juliána Cesariniho**, novým pontifikem záhy Evžen IV.
- 23. července 1431 – oficiálně zahájení koncilu (**Jan Palomar, Jan Stojkovič z Dubrovníka**)
- 14. prosince 1431 – první zasedání koncilu následované **Evženovým příkazem koncil rozpustit**, což však zástupci sněmu nebylo respektováno

Podoba „prvního chebského soudce“

- V květnu 1431 se husitská delegace v Chebu setkává se Zikmundem, aby vyjednala podmínky disputace na budoucím koncilu
- *„... quidquid in eodem concilio **ex scriptura divinae legis aut sanctorum doctorum sententia, fundantium se veraciter et inevitabiliter in eadem, probatum et deductum fuerit, illud absque omni renitentia et contradictione qualibet acceptetur...**“*

Zvací list *Compulit nos caritas*

- Výsledek **bitvy u Domažlic** a šíření **panického strachu** v německých zemích zapříčinily, že otcové koncilu byli nuceni souhlasit s pozváním husitů na koncil
- 15. října 1431 zaslány do Čech zvací listy začínající slovy „*Láska nás přiměla*“: „*lam cessabit omnis querelae occasio: ecce, iam **locus et facultas plenae audientiae preaebetur**; jam invitamini; non coram paucis, sed universis audiemini, quantum libet (...) offerimus plunum ac sufficientem **salvumconductum** veniendi, standi et renuendi...*“
- Vyhotoveny **celkem čtyři listy**, první se dostává přes Cheb do Prahy v polovině listopadu
- Únorový sněm – táborité nakonec souhlasí s kladnou odpovědí

Setkání husitů a koncilu v Chebu (květen 1432)

- V únoru 1432 zasílají husité koncilu **návrh na schůzi v Chebu** ohledně podmínek budoucí disputace v Basileji
- V husitském poselstvu klíčové osobnosti (Jan Rokycana, Prokop Holý, Petr Payne)
- **Velmi náročná jednání** ohledně podoby basilejské audience a ochranného glejtu pro české poselstvo, **nepokoje v řadách Chebanů**
- Vzpomínky M. Lupáče: „*Respondimus (...) ,Ad quid enim essent disputaciones et altercaciones cum concilio, si concilium debet esse iudex?’ Tandem **cum magna difficultate**, satis prolixa et sumptuosa dieta convenimus in uno iudice, qui usque hodie **dicitur iudex in Egra compactatus.**“*

Bývalý dominikánský klášteru v Chebu, v němž snad napjatá jednání r. 1432 proběhla

Soudce chebský a glejt

- Ohledně podmínek disputace dohodnuto 11 bodů, v bodě č. 7 stálo: „...*lex divina, praxis Christi, apostolica et ecclesiae primitivae, unacum conciliis doctoribusque fundantibus se veraciter in eadem, pro veracissimo et indifferenti iudice...*“
- Dalším významným ústupkem glejt, resp. **system osobních záruk**, jenž snad mohl být s jedenácti body zahrnut v jednu listinu
- Jednalo se o **největší duchovní triumf husitů** nad představiteli katolické církve, neboť zde byla prolomena idea o neomezené věroučné autoritě koncilu